

Biologisch gemengd bedrijf de Natlandhoeve.

Jos De Clercq aan het woord:

De Natlandhoeve is een biologische gemengd bedrijf. Er wordt zowel vleesvee als akkerbouw en fruit geproduceerd. De naam 'Natlandhoeve' verwijst niet naar natte graslanden, maar is een verwijzing van hoe ik natuur en landbouw tracht samen te laten gaan op mijn bedrijf. De naam staat dan voor de samentrekking NATuur en LANDbouw. De Limousin runderen grazen namelijk een groot deel van het jaar op natuurgraslanden en in de boomgaarden.

Als voornaamste strategie voor mijn bedrijf tracht ik steeds afgewerkte producten direct te verkopen. Ik verkoop dus geen tarwe, maar bloem. Ik verkoop ook geen koeien, maar vleespakketten rechtstreeks aan mijn eigen klanten. Dit heeft het voordeel dat mijn inkomen niet schommelt want ik bepaal zelf de verkoopprijs in tegenstelling tot vele andere collega landbouwers die hun inkomen sterk zien fluctueren afhankelijk van de marktprijzen. Enkel wanneer de productieprijs stijgt, zal de prijs van het vlees duurder worden. Op die manier zijn ook mijn klanten tevreden want ze kopen vlees waarvan ze de herkomst kennen en dit steeds voor dezelfde prijs.

Ik volg als landbouwer steeds mijn eigen weg. Dit betekent concreet dat ik niet alle subsidies achterna ga, maar bewust keuzes maak voor mijn bedrijf, als een bepaalde subsidie past binnen de visie, dan is dat mooi meegenomen. De voornaamste reden hiervoor is de korte termijnvisie van de overheid en het steeds veranderend beleid wat het nefast maakt om lange termijn te plannen voor mijn eigen bedrijf.

In 1994 plantte ik mijn eerste hoogstamfruitboomgaard aan. Agroforestry is dus niets nieuws en was van oudsher een heel gangbare praktijk in deze streek. De hoogstamboomgaarden dienden voor fruitproductie en daaronder graasde het vee. Vandaag wordt deze huisboomgaard ook gebruikt voor het grazen van mijn vee. Het fruit dat ik oogst wordt deels gebruikt voor eigen consumptie en deels voor verkoop.

Afgelopen winter besloot ik ook te starten met een tweede perceel agroforestry en plantte ik in totaal 60 bomen aan op één van mijn graasweides. Ik koos voor 20 kastanjes en 40 notenbomen. Voor beide soorten opteerde ik voor geënte veredelde bomen met als reden vruchtproductie op jonge leeftijd en betere kwaliteit van de vruchten. Het gezegde wil dat een niet veredelde (een zaailing dus) notelaar eerst zijn plechtige communie moet gedaan hebben alvorens hij vruchten gaat

dragen. Ik koos voor 3 verschillende variëteiten van notelaars. De reden hiervoor was meervoudig; omdat ik geen van allen kende koos ik voor een mix omdat op die manier het risico gespreid werd zowel qua eventuele ziektes of minder productieve soorten. Eveneens was de keuze van verschillende soorten belangrijk voor een goede bestuiving. Bij de aankoop is het belangrijk er u van te verzekeren dat de notenbomen geënt worden op een onderstam van de gewone walnoot (*Juglans regia*) en niet op die van die van de zwarte walnoot (*Juglans nigra*). De levensduur van deze laatste zou namelijk slechts 30-40 jaar bedragen, terwijl deze geënt op *Juglans regia* een leeftijd van 100-150 jaar zou kunnen halen.

Een nadeel is wel dat deze geënte bomen veel duurder zijn dan zaailingen. Dit heeft te maken met het lage slaagpercentage bij het enten van bomen. Notelaars hebben namelijk een hele sterke sapstroom waardoor de ent vaak losgeduwd wordt. Bovendien zijn ze erg gevoelig doordat ze hevig kunnen 'bloeden' wanneer ze gesnoeid of verwond worden.

De bomen werden in de winter aangeplant (hoe vroeger in het plantseizoen, dus vanaf tweede helft november, hoe beter) en voorzien van een steunstaak. Het is van cruciaal belang dat de steunstaak voldoende diep (minimum 70 cm) (vast) zit en samen met de boom wordt geplant. Gebeurt dit niet dan zal de boom door de wind teveel bewegen en worden telkens de haarworteltjes beschadigd. Hierdoor verspilt de boom reeds heel wat kostbare energie tegen het aanbreken van de lente. Bij de minste stress die de bomen daarna ervaren, sterven ze af. In de lente kwamen de notelaars tot leven tot er plots een vrij lange periode van erg droog weer aanbrak. Het leek erop of alle notelaars afgestorven waren, waarna ik de bomen één voor één bevloeide. Een onbegonnen werk bleek al vlug. Maar na enkele flinke regenbuien kwamen de bomen daarna als het ware terug tot leven. Notelaars kunnen dus tijdens het uitlopen blijkbaar volledig stilvallen en daarna, wanneer gunstige omstandigheden aanbreken verder uitlopen. Ook de kastanjes hebben een moeilijk eerste jaar achter de rug. Er is nagenoeg geen uitval, maar het duurt wel even voor de bomen zich aanpassen aan hun nieuwe standplaats en goed gaan groeien. Kastanjabomen zijn van nature bosbomen.

De reden voor mijn keus was vooral de productie van vruchten en ik zal de bomen dan ook snoeien voor dit doel. Ik denk erover kastanjes aan te wenden als vervanger voor koolhydraten en er eventueel bloem van te maken. Kastanjes zijn erg rijk aan vitamine C en de koolhydraten zouden veel gezonder zijn dan die van granen. Hoe ik de kastanjes en noten zal oogsten weet ik momenteel nog niet concreet, maar ik ben er vrij gerust in dat ik hiervoor een praktische methode zal vinden eenmaal de bomen voldoende gaan produceren.

Rondom de bomen heb ik eveneens boombescherming geplaatst tegen het vee. Dit gebeurde op een vrij eenvoudige wijze door rond de steunpaal en de boom een koker van fijnmazige ursusdraad (zie foto) aan te brengen in combinatie met wat prikkeldraad. Mijn ervaring leert dat dit voldoende is. De mate waarin het vee de bomen zal beschadigen hangt sterk af van de grootte van het perceel en het aantal dieren per ha. Hoe kleiner het perceel en hoe meer dieren, hoe meer stress ze gaan ervaren. En vooral wanneer de koeien stress hebben gaan ze de bomen beschadigen.

Meer info: www.natlandhoeve.be